

การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความภักดีของครู
โรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี
PARTICIPATIVE MANAGEMENT EFFECTS ON THE LOYALTY OF
TEACHERS IN UBONRATCHATHANI PRIVATE SCHOOLS

¹สาวิภา แซ่อึ้ง

¹Savipa Sae-ung

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์, ประเทศไทย
Panyapiwat Institute of Management, Thailand.

Savipa2002@gmail.com

Received :March 10, 2022; Revised :March 25, 2022; Accepted :April 24,2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี 2) ศึกษาระดับความภักดีของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี และ 3) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อความภักดีของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือครูในโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดอุบลราชธานี ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,982 คน จาก 85 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 320 คน ได้มาจากรีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของครู และแบบสอบถามความภักดีของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็น

¹ นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำการบริหารและการจัดการการศึกษา สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

ของครูในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ระดับความภักดีของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานีในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภักดีของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการมีอิสระในการทำงานที่รับผิดชอบ การไว้วางใจซึ่งกันและกัน และการยึดมั่นที่จะปฏิบัติ สามารถพยากรณ์ความภักดีของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี ได้ร้อยละ 75.70 ($R^2 = .757$)

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, ความภักดีของครู, โรงเรียนเอกชน, จังหวัดอุบลราชธานี

Abstract

The purposes of this study were to 1) study level of the participative management in private schools, Ubonratchathani province 2) study level of teachers' loyalty in private schools, Ubonratchathani and 3) study the participative management in private schools effecting to teachers' loyalty in private schools, Ubonratchathani. The population of this study was 1,982 teachers from 85 private schools, Ubonratchathani in 2021 academic year. The samples of this study were 320 teachers in private schools, Ubonratchathani collected by stratified random sampling. The equipment of this study were participative management in private schools, Ubonratchathani as perceived by teachers questionnaire and teachers' loyalty in private schools, Ubonratchathani questionnaire. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and multiple regression analysis. The results were as follows: 1) Level of the participative management in private schools, Ubonratchathani as perceived by teachers in overall and each aspect were rated at high level. 2) Level of teachers' loyalty in private schools, Ubonratchathani in overall and each aspect were rated at high level. 3) There was significantly correlation between the participative management in private schools, Ubonratchathani as perceived by teachers and teachers' loyalty in private schools, Ubonratchathani was statistically significant at the .01 level. 4) The participative management variables, autonomy trust and commitment can predict teachers' loyalty in private schools, Ubonratchathani 75.70% ($R^2 = .757$).

Keywords : Participative Management, Teachers' Loyalty, Private Schools, Ubonratchathani Province

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคและของโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 , น. 1)

แม้ว่าในปัจจุบันจะมีหลักการและแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่หลากหลายรูปแบบ แต่การบริหารแบบมีส่วนร่วมก็ยังเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาแนวทางหนึ่งที่มีความสนใจเป็นอย่างมากนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพราะเป็นรูปแบบที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมในการทำงานของบุคคลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร สร้างความไว้วางใจระหว่างผู้บริหารและครู พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและครูให้มีความราบรื่น ลดความขัดแย้งส่งผลให้เกิดความผูกพันของบุคลากรต่อองค์กรและทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของนิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2560 :176-178) ที่กล่าวว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถทำให้การบริหารองค์กรดำเนินไปด้วยความราบรื่น บุคคลมีความรักความผูกพันต่อองค์กร การเกิดความรู้สึกที่ดีต่อภารกิจที่รับผิดชอบ มีการวางแผนการทำงานร่วมกันเป็นทีมส่งผลทำให้เกิดประสิทธิภาพขององค์กรทำงาน ซึ่งผู้บริหารจะได้รับการยอมรับและความเชื่อมั่นจากบุคลากร บุคลากรเกิดขวัญและกำลังใจ มีความกระตือรือร้นที่อยากจะทำงานมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพของทีมงานให้มีประสิทธิภาพและจันทราณี สงวนนาม (2553 : 166) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้มีส่วนร่วม ปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กรทำให้เกิดผลดีกับสถานศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สามารถสนับสนุนและผลักดันการดำเนินงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการทำงานผู้บริหารต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานในระดับปฏิบัติ ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ท้าทายโดยต้องอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้บริหารเข้าสนับสนุนเพื่อรวมใจของผู้ร่วมงานให้มีความเห็นตรงกันและสามารถทำงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

โรงเรียนเอกชนเป็นองค์กรทางการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการแบ่งเบาภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาของรัฐ ตลอดจนอยู่ภายใต้การกำกับของรัฐ ซึ่งการศึกษาเอกชนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพ เป็นกำลังสำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องยาวนาน

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ครูเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่ง เพราะครูเป็นผู้จัดการเรียนการสอนเป็นหัวใจในการสร้างการศึกษาและการสร้างคน จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องดำรงรักษาบุคลากรครูไว้ โดยเฉพาะผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อให้บุคลากรเหล่านั้นปฏิบัติงานเป็นเวลานานโดยตั้งใจให้บุคลากรมีความพึงพอใจแล้วจะปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ด้วยความสุข มีความรู้สึกร่วมมีส่วนร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร เกิดความรักและพร้อมที่จะร่วมมือในการสร้าง ทำให้ไม่คิดโอนย้ายหรือลาออก (ไพศาล อานามวัฒน์, 2543 : 2)

ในปัจจุบันการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประสบปัญหาที่สำคัญหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านบุคลากรครู ซึ่งการรับข้าราชการครูระหว่างปี ทำให้ครูโรงเรียนเอกชนลาออกเพื่อไปสอบเป็นข้าราชการทำให้ขาดครูกลางภาคเรียน ก่อให้เกิดปัญหาในด้านการเรียนการสอน การเลื่อนไหล เข้า-ออกของบุคลากรครูของโรงเรียนเอกชนอยู่บ่อยครั้งส่งผลต่อการเรียน การสอนขาดผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการสอนให้ความรู้เด็กอย่างต่อเนื่อง ทำให้โรงเรียนเสียโอกาสในหลายด้าน เช่น ต้นทุนที่ใช้ไปในการพัฒนาครู ต้นทุนที่ต้องเสียไปในการพัฒนาครูใหม่ ความรู้สะสมที่ขาดหายไปกับครูเก่า สำหรับคนใหม่โรงเรียนมีความเสี่ยงในการศึกษาพฤติกรรมของครูใหม่ที่มีต่อเด็ก ทำให้นักเรียนไม่มีความต่อเนื่องในการเรียนการสอน การขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะบุคลากรครูที่มีใจรักและมีคุณสมบัติเหมาะสมนั้นหาได้ยากขึ้น

ในปัจจุบันนิสิตนักศึกษาที่จบครุมาแล้วเป็นครูน้อยลงซึ่งทำให้เป็นผลกระทบต่อการบริหารจัดการของโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 8) ความภักดีของครูต่อโรงเรียนจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญ โรงเรียนจึงควรจะหันมาให้ความสำคัญกับการสร้างความภักดีของครูต่อโรงเรียน ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ นอกจากองค์กรจะต้องมีความสามารถในการสรรหาทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพแล้ว องค์กรยังต้องสามารถรักษาบุคคลซึ่งมีคุณค่าไว้ ด้วยการพยายามสร้างทัศนคติของความภักดีต่อองค์กรให้เกิดกับสมาชิกขององค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

โรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี มีสภาพและปัญหาการลาออกของครูกลางคัน จึงทำให้การดำเนินการบริหารจัดการในการสอนและงานต่างๆ ของโรงเรียนได้รับผลกระทบและขาดความต่อเนื่อง จากปัญหาที่กล่าวมานี้เป็นสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนควรให้ความสำคัญแก่ครูเกี่ยวกับการสร้างความภักดีต่อโรงเรียนให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการมีสวัสดิการการพัฒนาบุคลากรครูความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

และมีหน้าที่บทบาทที่ชัดเจนให้แก่ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเพื่อรักษาครูที่มีความรู้ความสามารถและสามารถสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียนได้ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญเรื่องเหล่านี้แก่ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเพื่อสร้างความภาคภูมิใจต่อโรงเรียนและหน้าที่การงานที่ปฏิบัติอยู่

ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับความภาคภูมิใจต่อโรงเรียนของครู ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร และมีองค์ประกอบใดเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงและหาแนวทางเพื่อทำให้ครูเกิดความภาคภูมิใจต่อโรงเรียน มีความพึงพอใจในการทำงาน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขทุ่มเทให้กับการปฏิบัติงาน เกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน และเพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาหรือผู้บริหารหน่วยที่อยู่เหนือขึ้นไปในการที่จะนำไปวางแผนพัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาระดับความภาคภูมิใจของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 85 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,982 คน (กลุ่มงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน สนง.ศชจ.อบ. ข้อมูล ณ วันที่ 10 สิงหาคม 2563)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) ตามขนาดของโรงเรียน แล้วหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละขนาดโรงเรียนโดยเทียบสัดส่วนกับกลุ่ม

ตัวอย่างของประชากรทั้งหมด แต่ละขนาดโรงเรียนทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากเพื่อให้ได้จำนวนครบตามกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเช่น เพศ อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของครูโดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความภาคภูมิใจของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์แบบสอบถามของทั้งการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชนและความภาคภูมิใจของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่

3.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentile)

3.2 ข้อมูลการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชนและความภาคภูมิใจของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของครูและตัวแปรความภาคภูมิใจของครู เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ ตัวแปรพยากรณ์ คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของครูในการทำนายตัวแปรเกณฑ์ คือ ความภาคภูมิใจของครูในโรงเรียนเอกชน ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-moment Correlation Coefficient) (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2550, น. 316)

3.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของครูซึ่งเป็นตัวแปรพยากรณ์เพื่อพิจารณาความสามารถในการทำนายตัวแปรเกณฑ์ คือ ความภาคภูมิใจของครู ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความภักดีของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี ดังแสดงตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน ตามความเห็นของครู	ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	SD.	ระดับ
1. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน	4.27	0.85	มาก
2. ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน	4.25	0.82	มาก
3. การยึดมั่นที่จะปฏิบัติ	4.27	0.82	มาก
4. การมีอิสระในการทำงานที่รับผิดชอบ	4.22	0.81	มาก
รวม	4.25	0.82	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตามความเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$ SD. = 0.82) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการยึดมั่นที่จะปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.27$, SD. = 0.82) รองลงมาคือด้านปฏิบัติการจัดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.27$, SD. = 0.85) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีอิสระในการทำงานที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.22$, SD. = 0.81)

2. ระดับความภักดีของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 : ระดับความภักดีของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี

ความภักดีของครูต่อโรงเรียน	ระดับความภักดีของครูต่อโรงเรียน		
	\bar{X}	SD.	ระดับ
1. ความรัก ผูกพัน ศรัทธา มีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ	4.39	0.77	มาก
2. ความยินดี เต็มใจในการปฏิบัติงาน	4.45	0.71	มาก
3. ความพยายามเพื่อให้เกิดความสำเร็จ	4.47	0.70	มาก
4. ความต้องการคงอยู่	4.32	0.83	มาก
รวม	4.40	0.76	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความภักดีของครูต่อโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.40, SD = 0.76) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความพยายามเพื่อให้เกิดความสำเร็จ (\bar{X} = 4.47, SD = 0.70) รองลงมาคือด้านความยินดี เต็มใจในการปฏิบัติงาน (\bar{X} = 4.45, SD = 0.71) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านความต้องการคงอยู่ (\bar{X} = 4.32, SD = 0.83)

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตามความเห็นของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภักดีของครูต่อโรงเรียน

ตารางที่ 3 : ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อความภักดีของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน ตามความเห็นของครู	ความภักดีของครูต่อโรงเรียน				
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y _{รวม}
X ₁	.732**	.643**	.601**	.635**	.715**
X ₂	.788**	.672**	.635**	.652**	.752**
X ₃	.795**	.718**	.688**	.693**	.787**
X ₄	.791**	.738**	.708**	.681**	.791**
X _{รวม}	.820**	.731**	.693**	.704**	.805**

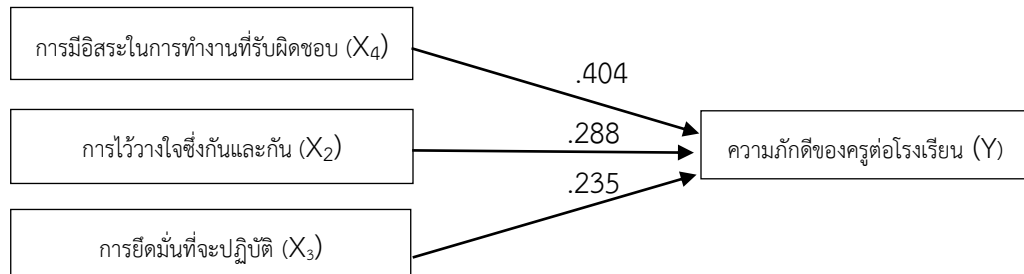
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตามความเห็นของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภักดีของครูต่อโรงเรียน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยในภาพรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .805 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าตั้งแต่ .601 ถึง .805 แสดงว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตามความเห็นของครูกับความภักดีของครูต่อโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมาก

4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตามความเห็นของครูรายด้านที่ส่งผลต่อความภักดีของครูต่อโรงเรียน ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 : ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตามความเห็นของครูรายด้านที่ส่งผลต่อความภักดีของครูต่อโรงเรียน

Variable	b	SE _b	β	t	p-value	Zero order Correlation	Collinearity Statistics	
							Tolerance	VIF
(Constant)	.969	.112		8.624				
X ₄	.384	.048	.404	7.963	.000	.839	.250	4.007
X ₂	.246	.056	.288	4.418	.000	.822	.198	5.063
X ₃	.179	.051	.235	3.499	.001	.797	.236	4.243
R = .870 R ² = .757 SE _{est} = .299 F = 328.199								

จากตาราง 4 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตามความเห็นของครูรายด้านที่ส่งผลต่อความภักดีของครูต่อโรงเรียนในภาพรวมของครู มีค่า $R^2 = .757$ สามารถอธิบายความแปรปรวนของการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญของครูในภาพรวมได้ร้อยละ 75.70 โดยด้านการมีอิสระในการทำงานที่รับผิดชอบ (X₄) ส่งผลต่อความภักดีของครูต่อโรงเรียนในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ (b) = .384 และในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) = .404 ลำดับ 2 คือด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกัน (X₂) ส่งผลต่อความภักดีของครูต่อโรงเรียนในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ (b) = .246 และในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) = .288 และลำดับที่ 3 คือด้านการยึดมั่นที่จะปฏิบัติ (X₃) ส่งผลต่อความภักดีของครูต่อโรงเรียนในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ (b) = .179 และในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) = .235 ผลการทดสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุของของตัวแปรต้น ซึ่งพิจารณาจากค่า Collinearity Statistics พบว่าค่า Tolerance เท่ากับ .250, .198 และ .236 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่า .19 และค่า VIF เท่ากับ 4.007, 5.063 และ 4.243 ซึ่งมิต้านน้อยกว่า 5.3 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีปัญหาภาวะเส้นตรงร่วมพหุ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2553) ซึ่ง

สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ (Unstandardized Score) $Y = .969 + .384(X4) + .246(X2) + .179(X3)$ สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score) $Z = .404(X4) + .288(X2) + .235(X3)$

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความภักดีของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดอุบลราชธานี สามารถนำมาอภิปรายผลสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของครูในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไศภิตา คล้ายหนองสรวง (2558, น. 86-97) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ เพชรทัต (2558, น. 92-99) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับแรก คือด้านการยึดมั่นที่จะปฏิบัติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูเกิดความต้องการที่จะปฏิบัติงานและสร้างผลงานที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอมรภัค ปิ่นกำลัง (2562, น.81-81) ที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสมุทรสงคราม ในด้านการยึดมั่นปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสอดคล้องกับ อัมภา สมันพีช (2561) ที่ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ระดับความภักดีของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานีในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับหนึ่งฤทัย น้อยหา (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความภักดีต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยสายบริการ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่าความภักดีต่อองค์กรของพนักงานมหาวิทยาลัยสายบริการมหาวิทยาลัยนเรศวร ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ

ปรีณาพรรณ ทัทมาลี และกล้า ทองขาว ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความจงรักภักดีต่อองค์การของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ ที่พบว่า ระดับความจงรักภักดีต่อองค์การของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับแรก คือด้านความพยายามเพื่อให้เกิดความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพิดา สีลาทอง (2559) มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลาจังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌิมศึกษาเขต 7 ด้านความทุ่มเทต่อองค์กรอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่าครูมีความเต็มใจที่จะทุ่มเทกำลังความสามารถมากกว่าปกติเพื่อช่วยให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ ครูเต็มใจมาปฏิบัติงานที่โรงเรียนใน กรณีที่โรงเรียนมีกิจกรรมพิเศษ และเต็มใจช่วยทำงานพิเศษอื่น ๆ แม้จะไม่เกี่ยวกับหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของครู

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตามความเห็นของครูรายด้านที่ส่งผลต่อความภักดีของครูต่อโรงเรียนในภาพรวมของครู พบว่า มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3 ด้านที่ส่งผลต่อความภักดีของครูต่อโรงเรียนในภาพรวม คือด้านการมีอิสระในการทำงานที่รับผิดชอบ ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกัน และด้านการยึดมั่นที่จะปฏิบัติ และการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการมีอิสระในการทำงานที่รับผิดชอบ การไว้วางใจซึ่งกันและกัน การยึดมั่นที่จะปฏิบัติ สามารถพยากรณ์ความภักดีของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี ได้ร้อยละ 75.70

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการมีอิสระในการทำงานที่รับผิดชอบ เป็นด้านที่ส่งผลต่อความภักดีของครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี มากที่สุด การมีกฎเกณฑ์กำหนดวิธีการทำงานให้สมาชิกจะทำให้มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานต่ำและอาจทำให้เกิดความไม่พอใจในงาน อีกทั้งการควบคุมงานอย่างใกล้ชิดจะสร้างความกดดันให้แก่คนที่ทำงาน ซึ่งหากอยู่ภายใต้ความกดดันมากๆ จะทำให้บุคคลเกิดปฏิกิริยาตอบโต้ด้วยการลาออกจากงาน เนื่องจากงานมีความเป็นอิสระต่ำ ครูอาจรู้สึกว่าการล้มเหลวในงานเป็นผลมาจากการทำงานที่ไม่ดีหรือการไม่มีความสามารถของผู้บังคับบัญชา ซึ่งตรงกันข้ามกับลักษณะงานที่เปิดโอกาสให้มีอิสระในการทำงาน ตัดสินใจในการทำงานตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งไม่ว่าผลการทำงานจะออกมาอย่างไร ครูจะรู้สึกว่ามันขึ้นอยู่กับครูเอง ซึ่งการเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจด้วยตนเองนั้น จะทำให้เกิดความตั้งใจในการทำงาน และนำไปสู่ความผูกพันต่อและความภักดีต่อโรงเรียน ด้านที่ส่งผลในลำดับรองลงมาคือ ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตตานันท์ สุขสวัสดิ์ (2557 :173-174) ที่ทำการศึกษาค่าดัชนีชี้ของปัจจัยความภักดีต่อองค์การของบุคลากรใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งยืนยันว่า ความเชื่อมั่นและไว้วางใจกัน เป็นตัวบ่งชี้ของปัจจัย

ความภักดีต่อองค์กรของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ด้านที่ส่งผลในลำดับต่อมา คือ ด้านการยึดมั่นที่จะปฏิบัติ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการวิจัยพบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตามความเห็นของครูอยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบไปด้วย การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การยึดมั่นที่จะปฏิบัติ การมีอิสระในการทำงานที่รับผิดชอบ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่พบว่า การมีอิสระในการทำงานที่รับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นหากต้องการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน จึงควรเริ่มพัฒนาจากการมีอิสระในการทำงานที่รับผิดชอบ โดยการหาว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน นอกจากนี้ จากการวิจัยพบว่าความภักดีของครูต่อโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบด้วย ความรัก ผูกพัน ศรัทธา มีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของความยินดี เต็มใจในการปฏิบัติงาน ความพยายามเพื่อให้เกิดความสำเร็จ ความต้องการคงอยู่ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ความต้องการคงอยู่ ดังนั้นหากต้องการพัฒนาความภักดีของครูต่อโรงเรียนก็ควรเริ่มต้นจากการพัฒนา ความต้องการคงอยู่ โดยการหาว่าปัจจัยความต้องการคงอยู่ใดบ้างที่ส่งผลต่อความภักดีของครูต่อโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บุ๊คพอยท์ .
- จิตตานันท์ สุขสวัสดิ์. (2557). *การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ของปัจจัยความภักดีต่อองค์กรของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิราภรณ์ เพชรทัต. (2558). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). *สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันพิทา สีลาทอง. (2559). *การศึกษาความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2557). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- ปรีณาพรรณ ทัทมาลี และกล้า ทองขาว (2564). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความจงรักภักดีต่อองค์กรของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในเครือสารสาสน์*. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 9(34), 245-253.
- ไพศาล อานามวัฒน์. (2543). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนคาทอลิกสังฆมณฑลจันทบุรี*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โสภิตา คล้ายหนองสรวง. (2558). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กลุ่มงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน.(2563) *ข้อมูลสถิติโรงเรียนเอกชนจังหวัดอุบลราชธานี*. สืบค้น 13 สิงหาคม 2563, จาก <http://www.ubnpeo.moe.go.th/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัทพริกหวาน จำกัด.
- หนึ่งฤทัย น้อยทา. (2555). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความจงรักภักดีต่อองค์กร: กรณีศึกษาพนักงานมหาวิทยาลัยสายบริการ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อมรภาค ปิ่นกำลัง. (2562). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อำภา สมันพีช (2561). *การมีส่วนร่วมในการบริหารกับความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสยาม.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607–610.
- Porter Lyman W., Edward E. Lawler, and Richard Hackman. (1975). *Behavior in organizations*. 4thed. New York : Mcgraw-Hill Book Co.

